A°. 1829. № 66.

BREDASCHE **COURANT.**

Zaturdag, den 28 November.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad Breda, [illegible] bij deze, ter voldoening aan het Besluit van Heeren [illegible] [illegible] van den 17den November 1829 litt. gg, (Provinciaal blad no. 180), ter kennisse der fabrijkanten in vochtmaten en verdere daarbij belanghebbenden; dat de modellen van de tinnen vochtmaten, waarvan de invoering, bij zijner Majesteits Besluit van den 22sten Maart jl. (Staatsblad no. 5), op den 1sten April 1830 is vastgesteld, bij den Arrondissements-ijker binnen deze Stad, ter bezigtiging voorhanden zijn, met aanbeveling, om te zorgen, van, bij de invoering dier Maten, daarvan eenen genoegzamen voorraad voorhanden te hebben.

BREDA, den 26 November 1829.

DE ROIJ vt.
Ter ordonnancie van dezelven
De Secretaris der Stad
H. W. SCHEUKES.

NEDERLANDEN.

BREDA, — 27 November.

Le Courrier des Pays-Bas is zeer gebelgd, dat *een Agent van Belgie* (zoo hij zegt) een *invullings-billet*, voor de, bij besluit van den 3den September, ll., bevolen *volks-telling*, ten huize van een der mede-arbeiders van dat blad heeft gebragt, hetwelk in de landstaal opgesteld is, en waarin hem gevraagd wordt van welke godsdienstige gezindheid hij is. Hij vergelijkt bij die gelegenheid onze regering met die van *Caligula*, een der ondengendste keizers van Rome, en raadt, hoezeer de maatregel der volkstelling in zich zelven de eer heeft, zijne goedkeuring weg te dragen, niettemin zijne mede-burgers aan, om de billetten niet in te vullen, maar de volgende nota er op te stellen:

» Ik weiger dit billet in te vullen,

» 1°. Om dat hetzelve in de *hollandsche taal* opgesteld is, eene taal, die ik ongehouden ben, te verstaan.

» 2°. Om dat mij daarin, op straffe van geldboete en gevangenis, bevolen wordt, op te geven, *welke godsdienstige gezindheid ik aankleve*, eene onbescheidene *(inpertinente)* vraag, op welke ik echter zonder weerzin antwoorden zou, indien het ministerie geene bedreiging daarbij gevoegd had.

» Ik zal dan dit billet als niet ontvangen beschouwen, gelijk ik doe bij deze."

Wij hoopen en gelooven ook niet, dat deze regt *dwarsdrijvige* Achitophels-raad veel ingang zal vinden; maar zullen geenszins die genen beklagen, die, door denzelven te volgen, vallen zullen in de termen van art. 1 der wet van den 6den Maart 1818, eene wet, die, niet gelijk de decreten van *Cajus Cesar* voormaals (zoo de *Courrier* zegt), zoo klein geschreven en zoo hoog aangeplakt is, dat niemand ze kan lezen, maar die met gemeen overleg der Staten Generaal gegeven, en, met groote letters, in de beide talen, in het Staatsblad van 1818, №. 12, gedrukt is.

Het 's Gravenhaagsche dagblad laat zich heden over bovengemelden dwaspasten uitval van den *Courrier* op de volgende wijze uit:

» Wij verklaren op goede gronden het gezegde van den *Courrier* onwaar te zijn. De gouverneurs in de Waalsche provincien zonden *fransche* invullings-billetten rond, terwijl die van Zuid-Braband *Fransche* of *Hollandsche* rondzenden, naar mate der taal, welke de ingezetenen spreken.

» Dit mag weder tot een bewijs strekken: hoe weinig men zich op de berigten van den *Courrier* kan verlaten, en hoe ongegrond zijne aanmerkingen zijn.

» Voor het overige meenen wij hier te moeten bijvoegen, dat hetgeen de *Courrier* met zoo veel ophef zegt, omtrent de vraag, welke aangaande de godsdienstige gezindheden, in de vijfde kolom dier invullingsbilletten, gedaan wordt, als of het gouvernement daarmede eene soort van inquisitie trachtte in te voeren, louter geraaskal is, en kennelijk geene andere strekking heeft, dan om [illegible] dan eene vraag naar de kerkelijke gezindheid of gemeente, waartoe de ingezetenen behooren, en geenszins eene naar hunne godsdienstige denkwijs, welke het gouvernement vrij onverschillig moet zijn."

— Wij hebben, in ons vorig nommer, den dood van den heer *Claessens-Morris*, afgevaardigde voor Zuid-Braband, gemeld en daarbij te kennen gegeven, dat de ijver, met welken hij zich naar zijnen post heeft begeven, als de naaste oorzaak van dit afsterven werd beschouwd. Wij vinden desaangaande, in het brusselsch dagblad *le National*, een artikel, waarvan wij, zonder iets van het onze daarbij te voegen, de eerste helft overnemen, welke luidt als volgt:

» *Le Courrier des Pays-Bas* heeft de onbehendigheid of onbeschaamdheid, om van den dood van den heer *Claessens-Morris* te gewagen, daar hij zelf hem gedood heeft. Beter ware het gedaan, de anderen er van te laten spreken en zelf het te vergeten, indien de *Courrier* zulks kan.

» De heer *Claessens-Morris* was reeds ziek en zwak, toen hij van Brussel naar 's Gravenhage vertrok. De drijvers (*les Stoïes*) (*) der factie, brullende van woede over het achterblijven van sommige afgevaardigden, herhaalden overal: [illegible]

» Zonder het brullen dezer dolzinnigen, zou de geachte afgevaardigde, wiens verlies wij te betreuren hebben, waarschijnlijk langer te Brussel gebleven zijn en misschien nog leven. *Het is zeer ongelukkig voor dien volksvertegenwoordiger*, dat hij de onbeschaamde eisschen der factie niet heeft durven wederstaan en dat hij de onvoorzigtigheid gehad heeft van zich naar zijnen post te begeven in een ongunstig jaargetijde, reeds zeer ziek zijnde en in weerwil van den raad zijner geneesheeren; de vrees, die hem bezield heeft voor een geschreeuw en getier, dat hij had behooren te verachten, heeft hem in het graf gestort."

— Te Hampleau, in het Groot-Hertogdom Luxemburg, leeft zekere *Henri Joseph Dejet*, oud 109 jaren, 9 maanden en eenige dagen. Hij woont met zijne dochter, oud 68 jaren.

— De *Staats-Courant* vult heden een groot gedeelte zijner eerste en tweede bladzijden met een verhaal van den, tien maanden geleden, gepleegden moord aan den russischen gezant in Perzie, en met een vervolg op het verhaal van het drie en twintig jaren geleden geval met den *prins von Hatzfeld*. Dat heet oude koeijen uit de sloot halen. Intusschen verbannen de heeren van de Staats-Courant een zeer oppervlakkig extract-verslag der zitting van de Tweede Kamer van donderdag in een hoekje van de tweede bladzijde, terwijl het 's Gravenhaagsche dagblad met een zoo uitvoerig doenlijk verslag derzelfde zitting begint. Wat mag daarvan de reden zijn? De vergadering scheidt gewoonlijk omstreeks vier uren, juist het etensklokje der heeren van de Staats-Courant, welker spreuk waarschijnlijk is: *Ventre affamé n'a point d'oreilles.*

(*) Aan die geene onzer lezers, welke niet weten, wat *Stoïes* zijn, zullen wij zeggen, dat zulks een nieuw woord is, ontleent uit het treurspel *Mahomet*, van *Voltaire*, in hetwelk deze dichter eenen jongeling met name [illegible], die, door den aarts-bedrieger, of Grootprofeet, tot een vreeselijk fanatismus verleid, zijnen eigen vader vermoordt. *Voltaire*, een der vaders van de *döisten* en *ultra-liberalen*, had de [illegible] om, dit zijn stuk den Paus op te dragen. Zou zijn voorbeeld ook onze [illegible] *ultra's* aangespoord hebben, om *cause commune* met de . . . . te maken? De Paus schreef hem overigens eenen zeer vriendelijken brief, tot dankzegging voor de vleijende opdragt, en kort daarna stond het *Treurspel Mahomet* op den kerkelijken *index*!

— Het ontwerp van wet over het onderwijs is, in de zitting van de Tweede Kamer van gisteren, donderdag, ingekomen. In de koninklijke boodschap, ten geleide van hetzelve, wordt gezegd, dat de zamenstelling er van aan vele moeijelijkheid is onderhevig geweest. Het was van den eenen kant noodzakelijk, alle misbruiken te weren en de verschillende meeningen te onderzoeken, terwijl, aan de andere zijde, de regering niet uit het oog moest verliezen, de zorg, haar, bij de grondwet, over het onderwijs opgedragen.

De deliberatien over het ontwerp van wet, houdende de verdeeling van de hoofdsom der grondbelasting tusschen de onderscheiden provincien, aan de orde zijnde, hebben vijf leden tegen en slechts twee vóór dat ontwerp het woord gevoerd. Deze deliberatien worden heden voortgezet.

Voorts zijn wederom 24 petitien ingekomen, waarvan verre weg de meesten over de voorgestelde belastingen, en de overigen grootendeels over onverschillige onderwerpen handelen. Zekere *J. Boel*, van Dendermonde, geeft te kennen, verleid te zijn om eene petitie wegens de ongegronde grieven te teekenen. De heer *Hennequin*, te Maastricht, verzoekt, dat de leden der Staten-Generaal zich niet meer [illegible] van de zittingen zullen mogen onthouden. Ten laatste beklaagt zich zekere *Fusion*, dat het houden der registers van den burgerlijken stand niet meer aan de geestelijken is toevertrouwd.

— Te Haarlem is, op den 25sten dezer, de straf des doods voltrokken aan *Jan Zuidervaart* en *Hendrik Dirk Borgholst*, en de straf naast die des doods aan *Cornelis de Vries* en aan *Anthony Nieuwentijd*, welke personen zich, nu ruim anderhalf jaar geleden, hebben schuldig gemaakt aan den diefstal, ten huize van den heer *Mohringer*, bij Bloemendaal, gepleegd, en welke diefstal vergezeld is geweest van omstandigheden, welke, naar luid der wet, de toepassing der doodstraf vorderen. Ook waren alle deze vier booswichten door het hof van assises ter dood verwezen; hebbende de beide laatste de commutatie van hunne straf alleen aan 's Konings goedertierenheid te danken.

— Op den 21sten dezer is het standbeeld ter eere van *Henrij Daniel Guyot*, in leven predikant bij de waalsche gemeente in Groningen en oprigter van het Instituut voor doven en stommen aldaar met alle plegtigheid ingewijd. Dat standbeeld is [illegible] door den heer *F. Sigault*, te Am[illegible] beplante Ossenmarkt te Gr[illegible]. Het borstbeeld van [illegible], op last van Z. M. naast dat van den abt *de l' Epée* in de groote leerzaal van bovengedacht Instituut.

D U I T S C H L A N D.

Frankfort, — 24 November.

Brieven van Petersburg, over Berlijn ontvangen, melden, dat de heeren *Ruttenieff* en graaf *Orloff* zich naar Konstantinopel zullen begeven, ten einde de Porte voorslagen te doen, betrekkelijk den afstand van de vesting Kars en deszelfs grondgebied, [illegible] het grootste gedeelte der oorlogskosten [illegible].

— Onlangs zijn, te München, de kostbare geschenken aangekomen, welke Z. M. de keizer van Rusland aan de nieuw gebouwde grieksche kerk binnen die hoofdstad heeft gezonden. Deze geschenken bestaan in gouden en zilveren vaten, schilderijen, boeken en tot kerkgebruik bestemde sieraden.

— De tijdingen van Konstantinopel zijn alles behalve geruststellende. Daar heerscht eenen gevaarlijken geest van haat tegen den Sultan en tegen de genen, die hem omringen, onder het volk. Daar gaat geen nacht voorbij, welke niet door slagtoffers van eenen fanatieken haat gekenmerkt wordt. Ook begint de sultan het gevaar van zijnen toestand te gevoelen, want hij heeft zijne lijfwacht verdubbeld en geeft dezelve dubbelde soldij.

De ingang der Zwarte Zee is thans geheel vrij voor alle vlaggen en vele schepen maken zich gereed, om dezelve binnen te zeilen.

Het is bekend, dat de baron *van Zuylen van Nyevelt*, nederlandsch gezant bij de Porte, op zijne terugreis naar zijn vaderland is. Bij het einde van zijn afscheids-bezoek heeft de reis-effendi hem door den eersten drogman der Porte twee cashmiren shawls van groote waarde gezonden, om de echtgenoote van den ambassadeur te [illegible] aangeboden.

— Men gelooft [illegible], dat de reis van den heer *Drovetti* naar Parijs ten oogmerk h[illegible] aan het fransche gouvernement een plan voor te stellen, volgens hetwelk Barbarije (de geheele noordelijke kust van Afrika, Algiers, [illegible], Tripoli, Fez, enz.) onder het onmiddelijk bestuur van den Grooten Heer zal worden gebragt, door tusschenkomst van den Onder-Koning van Egypte die zich gelasten zal, met de Barbarijsche Staten te onderhandelen te besturen.

— Van Madrid wordt, onder dagteekening van den 12den dezer, het volgende geschreven: » Wij beginnen hier te gelooven, dat de amnestie, op welke men tijdens het huwelijk des konings gerekend had, zeer wel uitgesteld zou kunnen worden; het antwoord des konings op verscheiden verzoeken om genade: *Wacht ten minsten tot dat ik vader ben*, heeft tot dat geloof aanleiding gegeven.

F R A N K R I J K.

Parijs, — 24 November.

Le Journal de Paris zegt, dat het schijnt, dat de Franschen het geluk zullen hebben, om den heer *Mangin* te behouden. Hetzelve wil, dat hij, op aanzoek van den heer *de Montbel*, nieuw benoemde minister van binnenlandsche zaken, besloten heeft, prefekt van policie te blijven, ten minsten tot nader inzien.

— Uit Venetie wordt ons geschreven, dat Z. Keiz. Maj. die stad tot eene vrijhaven wilde verklaren, maar voor die gunst honderd veertig duizend sequinen 's jaars vraagt. De Venetianen verkiezen echter in *statu quo* te blijven. Men zegt, dat de Engelschen den graaf van Metternich [illegible] hunne het Monopolie van den venetiaanschen handel op den Levant wierd toegestaan!!

— Volgens berigten van Lissabon, verergerde de toestand der prinsessen merkelijk; die van eene derzelve was zelfs hopeloos.

— Brieven van Konstantinopel van den 28sten October melden, dat de turksche gezanten Konstantinopel stonden te verlaten, om de reis naar Petersburg aan te nemen.

— Uit Semlin wordt geschreven, dat de Russen, op den 1sten November, Adrianopel hadden ontruimd, na dat de Porte eene eerste betaling van 500,000 hollandsche dukaten had gedaan; ook hadden zij Giorgewo ontruimd en de bepalingen van het traktaat nopens Servie vervuld.

— Het schijnt zeker, dat de diplomatie zich tegenwoordig druk bezig houdt met den souverein, die Griekenland regeren zal. Men verzekert, dat de prins *Michel Soutzo* eenigen kans voor zich heeft.

— De kamers zijn, den 27sten Aug., te Mexiko uit een gegaan, na *Guerrero* met eene onbepaalde magt voorzien te hebben, om [illegible] onafhankelijkheid des lands te verdedigen. De generaal [illegible] groote verdiensten, is tot kommandant, onder de bevelen [illegible] generaal *Santa-Anna* benoemd; verscheiden andere opperhoofden [illegible] *Bustamente*, vice-president der republiek, [illegible] het hoofd van een reserve-korps gesteld. Het congres had eene gedwongen geldleening gedecreteerd, ten einde in de behoeften des lands te voorzien, en men nam de krachtdadigste maatregelen, om het grondgebied te verdedigen tegen alle pogingen, welke Spanje nog zou kunnen in het werk stellen, om zich meester daarvan te maken. Ook was het sequestreren gelast der goederen, toebehoorende aan lieden, welke zich in 's vijands land bevinden en van de helft der inkomsten van zoodanige Spanjaarden, welke, gedurende den oorlog, in ieder [illegible] mogten verblijven.

— Wie kent de pijp van prins *Ali*, het tapijt van prins *Houssain*, den appel van prins *Achmet* en de legertent van de toovernimf *Paribanou*, uit de Arabische Nachtvertellingen, niet. Wel nu, alle deze wonderen vallen weg bij de twee werktuigen, die tegenwoordig te Londen te zien zijn. Het eerste bestaat in eene klok of pendule, die, behalve dat zij den tijd aanwijst, des morgens de koffij maakt, zet en kookt, des middags de tafel dekt en naderhand afneemt, schotels, borden, enz., wascht, en eindelijk des avonds punsch maakt en de punschglazen [illegible], zoo vele diensten verrigt, dat de bezitter er van [illegible] besparen kan. Het andere is een *veiligheids-*[illegible], waaruit, op begeerte des bezitters, honderd vuurmonden [illegible] en verderf tegen [illegible] vermetelen, welke [illegible] zou durven aanranden. De maker zelf, slechts [illegible] man verzeld, heeft er zich, te Velletri, in Italie, [illegible] verdedigd tegen dertig roovers te paard, waarvan niet een [illegible] ontkomen is!!

LETTER[illegible]NDIGE BERIGTEN.

I. *Zes maanden in Rusland. Brieven bij gelegenheid der krooning van Z. M. den Keizer in 1826 aan X. B. SAINTINES, door M. ANCELOT. Uit het Fransch.* Te Breda, bij [illegible], met gegraveerde titel en vignet. [illegible] *f* 1,80.

II. *Geschiedenis van de verwoestingen door de rupsen in het jaar 1829, aangerigt in de provincie Groningen. Door H. C. VAN HALL, Hoogle-*

vaar te Groningen. Te Groningen bij J. OOMKENS. 1829. . . . . *f* 0,40

III. *De koapman fen Venetien in Julius Cesar, twa toneelstikken fen WILLEM SHAKSPEARE uit it ingels fourfrieske, trog R. POSTHUMUS.* Drukt to Gronz, bij J. OOMKENS, 1829. . . . *f* 2,40

I. *Goede waar laat zich meermalen aanprijzen.* Dit zij genoeg, om de aankondiging en beschouwing van het bovengenoemde werk, niet *post festum* te doen aanzien.

De heer ANCELOT had een goed tijdpunt uitgekozen, om de beide hoofdsteden van Rusland te gaan bezigtigen, namelijk de krooning van keizer NIKOLAAS; te meer, daar hij, de toegenegenheid van den HERTOG VAN RAGUSA genietende, die met eene hooge zending derwaarts belast was, geene betere gelegenheid konde aantreffen, om het karakter en de zeden der Russen, vooral die der hooge standen, te leeren kennen. Zijne reis naar St. Petersburg over Gelnhauzen, Gotha, Leipzig, Berlijn, Koningsbergen, enz., brengt den lezer aangenaam en onderhoudend, tot in de eerste hoofdplaats van het russische keizerrijk. Op den weg bleef de opmerkzame geest van den schrijver niet onwerkzaam, daar hij zich hier scheen te oefenen, om de afwisseling van zeden en gewoonten der onderscheidene volkeren, die hij zoude opmerken, in een helder daglicht te kunnen plaatsen. Zijn verblijf te St. Petersburg en te Moskou, wordt op eene allerbevalligste wijze voorgedragen: karakterschetsen, plaatsbeschrijving, geschiedkundige en vrolijke anekdoten wisselen zich hierbij voor den lezer aangenaam af.

Met gretigheid is dit werk in Frankrijk ontvangen en gelezen geworden, en van alle kanten wordt den schrijver de welverdiende lof toegezwaaid. Wanneer wij eenige aanmerking mogen maken, zoude het deze zijn, dat de schrijver namelijk het karakter der Russen te algemeen naar de bewoners der beide genoemde groote steden beoordeeld heeft, en dat dit geen goede maatstaf is om met zekerheid het ware volkskarakter te kunnen afmeten.

De uitgevers en vertaler verdienen, naar onze gevoelens, beide evenveel lof: de eersten voor hunne keuze, de tweede, voor de zuivere en sierlijke taal, waarin hij den bevalligen stijl van ANCELOT heeft overgebragt. Ten einde onze lezers hierover te laten oordeelen, bieden wij hun het navolgende uittreksel tot staaltje aan:

» Deze zamenzwering of liever, deze wanhopige onderneming, (van den 26 december 1825), waarover onze dagbladen zich langen tijd zeer onverstandig hebben uitgelaten, heeft den nieuwen keizer gelegenheid verschaft, zich te doen kennen. In dat oogenblik heeft de toekomst ontsluierd. Bij het eerste teeken des oproers stelt de jonge vorst zich aan het hoofd der hem getrouw geblevene troepen, terwijl hij uitroept: » Zie daar dan het oogenblik, » dat ik het *russisch* volk moet toonen, dat ik waardig ben, het» zelve te regeeren!" Een regement wordt op het plein van het paleis te zamen gebragt, en, op het oogenblik, dat de keizer zich aan hetzelve vertoont, wordt hij onthaald met den kreet van: *Leve Konstantijn!* Dit was de leus der oproerlingen. Zonder zich te ontzetten, keert de jeugdige prins zich tot de soldaten, en zegt: » Indien zoodanig uwe gezindheid is, zijt gij hier niet op uwe » plaats; gaat u met de muitelingen vereenigen, zij verwachten » u op het plein van den senaat; weldra zult gij mij daar zien. » Voorwaarts, *marsch!*" Deze oproerige krijgslieden, getroffen door den indrukmakenden blik en den vast beraden moed, die den keizer uit de oogen schitterde, gehoorzamen aan zijn bevel, trekken onder zijne oogen af en verwijderen zich."

Ook vindt men in dit werk eenige opmerkwaardige beschouwingen over de krijgsmagt van dit Kolossale rijk, waarop, gedurende twee jaren, de aandacht van geheel Europa gevestigd was.

II. Verschrikkelijk was in dit jaar de verwoesting, door de rupsen, in de provincie Groningen aangerigt, blijkens de opgave uit bovengenoemde geschiedenis, dewijl de schade begroot wordt op *f* 516,400 [illegible]. Deze ramp is zoo algemeen, voor velen zoo schadelijk, en zoo eigenaardig in menigerlei opzigt geweest, dat de kommissie van landbouw in dat gewest het van belang achtte, hiervan eene geschiedenis (verslag) te doen opstellen en bekend maken. De geleerde [illegible] heeft deze taak op zich genomen, en beschrijft [illegible] de soorten, en de levenswijze der rupsen, die dit leed veroorzaakt hebben; deze waren namelijk de *Gamma-vlinder (Phalaena Noctua Gamma L.)* en de *kleine witte vlinder (Papilio Danaus [illegible] L.)*. De eerste behoort, naar ons inzien, onder de bijzondere soort van *nacht-vlinders*, welke men den bijnaam van *landmeters* gegeven heeft (Phalaenae). De heer [illegible] is van gevoelen (waarin wij ook deelen), dat, door eene meer naauwkeurige kennis van deze soorten en van derzelver levenswijze, het een of ander zal kunnen aangetroffen worden, waardoor deze ramp, zoo al niet in het vervolg voorgekomen, dan toch, door aanwending van al de hulpmiddelen, die ons ten dienste staan, aanmerkelijk verminderd zal kunnen worden. Deze *brochure* zal dus aan alle liefhebbers van den landbouw zeer welkom zijn en wij voegen hierbij den wensch, dat dezelve die strekking zal hebben, die er de schrijver mede bedoeld.

III. Het leven van eenen *Boekwurm* (boekbeschouwer) is eentoonig, zeggen de ongeletterden; hij verslijt zijne dagen aan de studeertafel en ziet niet, wat er buiten en rondsom hem voorvalt. Hoe verkeerd eene zoodanige oordeelvelling is, kunnen wij uit het bovenstaande staaltje onzer dagelijksche bezigheden bewijzen. Wij hebben ons immers wederom bij de krooning van keizer *Nikolaas* bevonden; wij hebben de vernielende *gamma-vlinder* beschouwd; de zoo deerlijk geteisterde bewoners der provincie *Groningen* van harte beklaagd, en, voor zoo veel in ons vermogen was, de bedoelingen van de kommissie van landbouw van dat gewest bevorderd; wij hebben ook den verloskte *Courier des Pays-Bas* gevolgd in zijne zoogenaamde staatkundige inzigten, en ons vermaakt met de zotte hersenschimmen dier *onrijpe* vernuften; wij hebben ook den *Noord-Brabander* gelezen, en zijn hierbij, volgens gewoonte, in eenen diepen slaap gevallen, om weder te ontwaken en ons eenige genoegelijke uren met de lezing van bovengenoemde *twee tooneelstikken* te bezorgen. Dit genoegen zal ook iedere taalvriend ondervinden, wanneer hij de vertaling van twee der beroemste tooneelstukken van SHAKSPEARE in een der oud-duitsche en vaderlandsche taaltakken (het vriesch) doorloopt. Met verwondering zal de lezer, die met de engelsche taal bekend is, bijna op iedere bladzijde, de naauwe maagschap tusschen deze en de vriesche taal ontwaren.

De heer POSTHUMUS, (ofschoon ons zijn geslachtsnaam zeer vreemd en latijnsch voorkomt) schijnt, met het vuur van vaderlandsliefde bezield, de taal zijner voorvaderen, die van den ouden, schoonen en sterken volkstam der Vriezen, in eer te willen houden. Welk vriend der oudheid en des vaderlands moet zulks niet van harte goed keuren?

Het strekt ons tot een bijzonder genoegen, het publiek te durven verzekeren, dat de schrijver in zijne onderneming gelukkig geslaagd is, dewijl [illegible] ons [illegible] niets te wenschen overlaat. Het schijnt ons ook toe, uit de keuze dezer tooneelstukken, als ook uit de bearbeiding, dat de heer POSTHUMUS voornemens is, om zich aan de *dichtkunst* in de vriesche taal te willen toewijden; wij wenschen, dat hij door soortgelijke voortbrengselen uitmunte, en, zoo doende, een [illegible] moge evenaren, ja zelf niet den tijd dezen vermaarden [illegible] dichter verre achter zich te laten.

Wij laten hier eene kleine proeve volgen van eene dier plaatsen, die ons voornamelijk heeft bevallen. Zie bladzijde 164.

Frjuenen, lanzlin, Romers, lien' mij jiemme ear!
Ik kom om Cesar de leste eere oen to dwaen,
Dwaan, nast om him to prijsjen. [illegible], dat
De minsken dogge, oerlibbet [illegible] 't goed
[illegible] Lit 't
Eak so mei Cesar wêze. De ed'le man
Brutus, het jiemme sein, dat Cesar sa
Heersuchtig wier. Az dit so wier, dan wier 't
[illegible] him ien swier misdwaan, mar Cesar [illegible]
Het dik eak djoer betelle. Ik [illegible]
Brutus in de oere [illegible]
Brutus is wol fen man fen eer'; so binn'
Jer allegear', 't binne alle ljue fen eer'
[illegible] op Cesar' lijkfjiemt.

De beide laatstgenoemde werken, zijn zeer [illegible] en op best velin gedrukt. De heer OOMKENS verdiend [illegible] opzigte alle lof daar hij hiermede een zeer prijzenswaardig voorbeeld geeft.

I. . . . . .

147ste KONINLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der Derde Klasse.

Eerste Lijst. No. 14[illegible], een prijs van *f* 1500. No. [illegible] 10182, [illegible] 11469, ieder een prijs van *f* 1000.

Tweede Lijst. No. 16731, een prijs van *f* 2500. [illegible] 10542, een prijs van *f* 5000. No. 11030 een prijs van [illegible] No. 14846, een prijs van *f* 1500. No. 16466, 12769 [illegible] 19828, ieder een prijs van *f* 1000.

MARKT-PRIJZEN [illegible] Stad BREDA,

van den 27 November 1829.

Het [illegible] Tarwe. . . . . *f* 11,59

» » Rogge.	- 5, 07
» » Boekweit.	- 3, 90
Fijn Tarwen Meel of Bloem Ned. pond.	- 0, 40
Grof » » idem.	- 0, 30
Boter idem.	- 0, 60
1 Ned. pond Fijn Tarwe Brood.	- 0, 20
De 1 » » Grof. idem.	- 0, 20
De 1 » » Boekweit.	- 0, 15
De 3 » » Roggen Brood.	- 0, 28
Zand Aardappelen (Vat of Mudde).	- 1, 50
Het 1000 Eiken Telhout.	- 3, 00
» » Doof Hout.	- 1, 90
De kar Spaanders.	- 3, 50
» » Struiken.	- 3, 30
De 100 Mutsaard	- 5, 20

PRO JUSTITIA.

B E K E N D M A K I N G.

De PROKUREUR GENERAAL bij het Hoog Geregtshof te *'s Gravenhage*, [illegible] van hooger hand gemagtigd, looft bij deze uit eene premie van V IJ F E N T W I N T I G D U I Z E N D N E D E R L A N D S C H E G U L D E N aan den genen, die de *Juweelen, Paarlen* en *andere Kostbaarheden*, welke in den nacht tusschen den 25. en 26. September 1829. in het Paleis van zijne koninklijke hoogheid den Heere prins van oranje binnen de stad *Brussel* zijn gestolen, zoodanig als dezelve in de daarvan vervaardigde en alomme verspreide lijsten en teekeningen zijn beschreven en aangeduid, zal te regt brengen, of wel zoodanige aanwijzingen doen, dan die schat *in zijn geheel* ontdekt worde; welke premie zal verdubbeld en dus tot V IJ F T I G D U I Z E N D N E D E R L A N D S C H E G U L D E N gebragt worden, wanneer *tevens* de dader of daders aan den Regter met genoegzame zekerheid zullen worden bekend gemaakt of aangewezen.

Zullende voorts *aanzienlijke* belooningen worden geschonken aan den genen, die *slechts een gedeelte* of wel *enkele* der gestolene kostbaarheden zal te regt brengen, of wel deswege zoodanige aanwijzingen of opgaven doen, dat eene of meer van [illegible] heden ten gevolge daarvan [illegible] worden; welke belooningen steeds evenredig zullen zijn aan de waarde der te rug bezorgde kostbaarheden.

's Gravenhage den 5 November 1829.

A. W. P H I L I P S E.

A D V E R T E N T I E N.

Een O N D E R W IJ Z E R der Nederduitsche en Fransche Talen, zal met *primo* December, voor een T W A A L F of Z E S T I E N T A L [illegible] J U F F R O U W E N, van 10 tot [illegible] beginnen.

Ouders of Voogden [illegible] kunnen bij de Drukkers dezer Courant nader [illegible]

*** De ondergeteekende verwittigt mits deze het geëerd publiek, dat de bestaanhebbende handel in S P I E G E L S en S C H I L D E R IJ E N, tusschen hem en L. H E I L B R O N, heeft opgehouden te bestaan, en dat hij dezen handel voor zijn privé blijft continueren, ten zijne huize Haagdijk lett. B. No. 341, bevelende zich in de gunst van zijne Stad- en Landgenooten.

M O S E S M O E R E L.

††† De Gebroeders M. en S. Z IJ L M A N S te *Geertruidenberg*, brengen door deze ter kennisse van het publiek, dat hunne bestaanhebbende Compagnieschap is geëindigt, en zij thans ieder voor zich zelven, hunne affaire blijven uitoefenen, en hierom alle verdere pret e - tien ieder voor zich zelven zullen liquideren.

††† Een K O P E R- en B L I K S L A G E R S K N E G T, vast werk begerende, tegen primo Maart 1830, adresseren zich in persoon of met franco brieven bij W. D E G R A A F F, te *Oudenbosch*, of bij J. K N O L, Mr. [illegible] te *Enkhuizen*, Provincie Noord-Holland.

T O O N E E L - B E R I G T.

De ondergeteekende, gaarne aan zijn voornemen willende voldoen, om, met zijn gezelschap [illegible] eenige der beste OPERA'S binnen Breda te geven, vooral wanneer hij door een genoegzaam getal inteekenaren, door het kunstminnend publiek, hiertoe mogt in staat gesteld worden, berigt, dat hij de inteeken-lijst, binnen weinige dagen, nogmaals zal doen presenteren. Dezelve is tevens, van heden af, bij de uitgevers dezer voorhanden. Hij hoopt op eenen gunstigen uitslag en beveelt zich ten dien einde minzaam.

Middelburg, den 23 November 1829.

J. C. SCHULTZE.

*** Bij BROESE & Comp., te Breda, staan de volgende belangrijke Inteekeningen open:

I. Op A L L E D E W E R K E N V A N J A C O B C A T S, opgedragen aan Z. K. H. den Prins van Oranje. Uitgegeven door den Boekhandelaar BREST VAN KEMPEN te Brussel, welke bovengemeld werk zoodanig het licht zal doen zien als de geoefende kunstsmaak onzer land- en tijdgenooten dit vordert.

Het boek der Natie, door Oranje beschermd, en door de verstandigsten van alle tijden geprezen, zal hij, wat letter en plaatdruk, met een woord, wat de uitvoering betreft, ook der Natie en den Prins zoeken waardig te maken. — Het tegenwoordige berigt moet daarvan eene proeve wezen, die hij deskundigen ter beoordeeling onderwerpt, en waarop van nu af aan de inteekening geopend is.

V O O R W A A R D E N van I N T E E K E N I N G.

Het geheele Werk zal worden uitgegeven in 13 deelen in gr. 8°, welke bij afleveringen van 5 a 6 bladen om de drie weken uitkomen, en 75 a 80 afleveringen bedragen zullen.

Zij zullen den ouden tekst volledig inhouden, die, zoowel de Poëzij als de Proza, naar de vroegere uitgaven zal gevolgd worden. Wijders bekomt men alle platen en vignetten, op gelijke wijze als de bijgevoegde proeven, bij BROESE & Comp. ter bezigtiging voorhanden, zijn uitgevoerd; zullende de uitgever geene zorgen noch kosten ontzien, ten einde dezelve zoo fraai mogelijk voor te stellen. Om des te beter over de uitvoering te kunnen oordeelen raadplege men het werk getiteld: Album, *lithographié par Paul Lauters d'après les dessins des principaux peintres du* [illegible] *des Pays-Bas, sous la direction de E.-J. Verboeck*[illegible] *et imprimé par Dewasme*. Zullende de druk der vignetten [illegible] verzorgd, en door den Heer Lauters worden geteekend.

De prijs van iedere aflevering is *f* 1-50, [illegible] uitgave op kwitantie te betalen. Het getal der afleveringen [illegible] niet te boven gaan; verbindende zich de uitgever om de overige aan de Heeren inteekenaren gratis af te leveren.

De eerste aflevering zal in maart 1830 gereed zijn.

II. Op F R I E D R I C H'S V O N S C H I L L E R,

Sämmtliche werke.

Vollständige ausgabe in einem Bande à *f* 9-60.

Van dit met zoo veel pracht uitgevoerd werk, zijnde op uitmuntend velin papier sierlijk gedrukt, is de *Eerste Lieferung* bij bovengemelden voorhanden.

Geen betaling geschiedt voor hetzelve geheel Compleet is afgeleverd; zullende de tweede of laatste aflevering in het begin van het volgend jaar verschijnen, en met uitmuntende titel en vignet verrijkt zijn.

Bij Bovengenoemden is tevens uitgegeven:

B R E D A S C H E A L M A N A K,

voor het jaar onzes Heeren 1830.

1. Voorzien van een volledig Naamregister van Administrative, Financiële en Justitiële Ambtenaren, Maatschappijen en Leden der collegien, II. benevens Jaar-, Paarden- en Beestenmarkten, in de steden en Dorpen der Provincie *Noord-Braband*, alsmede III. order op het varen der Schepen en Marktschuiten, het rijden der Diligences, Postwagens, Toer- en Vrachtwagens, Post- en voetboden van en naar *Breda*; als ook IV. de Hooge en Lage Watergetijden voor het jaar 1830. Uitgerekend in uren en minuten, voor de steden *Rotterdam, Oostende, Dordrecht, Vlissingen, Brouwershaven, Briel, Goeree, Zierikzee, Tergoes, Middelburg, Terveer*, en voorts voor alle Brabandsche, Zeeuwsche en Vlaamsche kusten. V. Kronijk van Merkwaardige gebeurtenissen in ons Vaderland en vooral *Breda* betreffende. Ten slotte vindt men tevens eene naauwkeurige Tafel, dienende om Neerl. gewigt te herleiden, en verder alles wat tot een compleeten Almanak behoort. De prijs in best Perkament is 40 Cents. Prijs in Groen Perkament is 45 Cts.

Regtsgeld van den dubbelen Almanak, op best Papier, a 27½ Cents. Idem dubbeld, ingenaaid of in Perkament 20 Cents. Idem enkele Almanak 10 Cents.

Te BREDA, bij BROESE en Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.